

Suomalaisten nuorten poliittinen osallistuminen ja luokkaidentiteetti

Sosiaalitieteiden kandidaatintutkielma

Turun yliopisto

Laatija:

Saimi Herlevi

22.12.2025

Turku

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Oppiaine: Sosiaalitieteet

Tekijä: Saimi Herlevi

Otsikko: Suomalaisten nuorten poliittinen osallistuminen ja luokkaidentiteetti

Ohjaaja: VTT Arttu Saarinen

Sivumäärä: 26 sivua

Päivämäärä: 22.12.2025

Tiivistelmä

Edustuksellisessa demokratiassa suurten väestöryhmien, kuten nuorten, poliittinen epäaktiivisuus herättää ymmärrettävästi huolta järjestelmän todellisesta edustavuudesta. Puolueiden jäsenmäärät ovat laskeneet, ja ulkoparlamentaariset vaikuttamisen muodot kasvattavat suosiotaan muun muassa digitalisaation myötä. Tiedetään, että sosioekonominen tausta vaikuttaa ainakin äänestämisasiivisuuteen. Tutkielmassani perehdyn subjektiivisen yhteiskuntaluokan yhteyteen nuorten poliittiseen osallistumiseen ja sen muotoihin. Tutkin myös sitä, millä keinoilla nuoret osallistuvat verrattuna koko väestöön. Poliittisen osallistumisen määrittelyn pyrkimyksenä vaikuttaa tai osallistua poliittisiin prosesseihin suoraan tai epäsuorasti. Osallistumisen muodot jaottelen parlamentaariseen ja ulkoparlamentaariseen tarkastellen parlamentaarista äänestysaktiivisuutta erillisenä ilmiönä.

Tutkimusaineistonani käytän vuoden 2023 eduskuntavaalitutkimusta, jota analysoin kvantitatiivisilla tutkimusmetodeilla. Vertailen ristiintaulukoimalla luokkaidentiteetin yhteyttä kolmeen osallistumisen muotoon eli äänestämiseen sekä parlamentaariseen ja ulkoparlamentaariseen osallistumiseen. Tulosten merkittävyyttä testaan Khiin neliö -testillä. Lisäksi taulukoin osallistumisen muotojen yleisyyttä erikseen koko väestöllä sekä 18–29-vuotiailla. Tutkimuksessani parlamentaarisia osallistumisen muotoja ovat äänestämisen lisäksi yhteydenotto päättäjään, lahjoittaminen poliittiselle toimijalle tai puolue toiminta. Ulkoparlamentaarisia osallistumisen muotoja ovat taas aloitteiden allekirjoittaminen, poliittiset ostopäätökset, sosiaalisessa mediassa poliittisen sisällön jakaminen, yhteiskunnallisen järjestön toimintaan osallistuminen, mielenosoittaminen ja kansalaistottelemattomuus.

Tuloksissani puolue toimintaa lähempänä olevat parlamentaarisen osallistumisen muodot olivat selkeästi luokkasidonnaisimpia. Ylempiin yhteiskuntaluokkiin identifioituvat olivat aktiivisimpia kaikissa parlamentaarisen osallistumisen muodoissa. Ulkoparlamentaarisien osallistumisen muodoissa yhteys löytyi väestötasolla mutta ei nuorilla. Tulokset vastaavat aikaisempaa tutkimusta, jossa sosioekonominen taustan on löydetty olevan yhteydessä poliittiseen osallistumiseen. Aineistoni nuoret osallistuvat keskimuoto useammin sosiaalisessa mediassa, poliittisessa kuluttamisessa, vetoomusten allekirjoittamisessa ja erityisesti mielenosoittamisessa. Väestötasoa harvemmin nuoret osallistuvat taas parlamentaarisesti tai yhteiskunnallisten järjestöjen toimintaan.

Avainsanat: poliittinen osallistuminen, nuoret, luokkaidentiteetti, yhteiskuntaluokka, yhteiskunnallisen osallistumisen muodot, ristiintaulukointi

Sisällysluettelo

1	Johdanto	2
2	Nuorten poliittisen osallistumisen eriytyminen	4
2.1	Poliittisen osallistumisen muodot	4
2.2	Luokka osallistumisen taustatekijänä	6
2.3	Ikäluokat ja osallistumisen eriytyminen	7
3	Tutkimusasetelma	10
3.1	Tutkimuskysymykset	10
3.2	Tutkimusaineisto	11
3.3	Tutkimusmenetelmä	14
3.4	Tekoälyn käyttö tutkielmassa	14
4	Poliittisen osallistumisen muodot ja luokkaidentiteetti	16
4.1	Luokkaidentiteetin yhteys nuorten osallistumisen muotoihin	16
4.2	Erot nuorten ja väestön osallistumisen tavoissa	19
5	Johtopäätökset ja pohdinta	24
	Lähteet	27
	Liitteet	31
	Liite 1. Ristiintaulukot	31
	Liite 2. Luokan yhteys osallistumiseen kieliryhmittäin	33

1 Johdanto

Edustuksellisessa demokratiassa suurten väestöryhmien, kuten nuorten, poliittinen epäaktiivisuus herättää ymmärrettävästi huolta järjestelmän todellisesta edustavuudesta. Nuorten äänestysprosentin lasku ja poliittinen passiivisuus ovat herättäneet julkista keskustelua, ja ongelmaan on etsitty ratkaisukeinoja (ks. esim. Bacalso, Bárta, & Moxon 2023; Kuntaliitto 2025; Pelli 2025; Tolvanen 2025). Osallistumisen määrän lisäksi on syytä kiinnittää huomiota siihen, ketkä osallistuvat. Onkin selvää, että poliittinen osallistuminen on eriytynyt, eli se jakautuu epätasaisesti keskittyen yhä pienemmän joukon tavaksi vaikuttaa (Grönlund & Wass 2016). Lisäksi osallistumisen muotojen muututtua tulee kiinnittää huomiota siihen, millä keinoilla eri taustoista tulevat pyrkivät vaikuttamaan (Bäck & Christensen 2020).

Poliittisen osallistumisen mittareista äänestäminen on helposti mitattavissa ja tutkimuksissa yleinen. Vuoden 2023 eduskuntavaaleissa äänestysprosentti oli noin 71 %, mutta nuorilla luku oli merkittävästi pienempi, kun pahimmillaan 19–24-vuotiaista miehistä vain joka toinen äänesti (Tilastokeskus, 2023). Muut poliittisen osallistumisen muodot vaihtelevat yleisyydeltään. Vuoden 2018 Nuorisobarometri (Pekkarinen & Myllyniemi 2019) vertasi vuosien 2013 ja 2018 kyselytutkimuksien tuloksia, joiden mukaan nuorten usko ulkoparlamentaarisiiin vaikuttamisen muotoihin on nousussa. Kun keskustelua käydään sekä osallistumisen asteesta että sen muodoista, on tärkeää tarkastella iän ja luokkaidentiteetin yhteyttä kumpaankin osallistumisen ulottuvuuteen.

Poliittisella osallistumisella viitataan erilaisiin yhteiskunnallisen vaikuttamisen muotoihin, kanavoituivat ne sitten institutionaalisempien puolueiden ja yhdistysten tai esimerkiksi sosiaalisen median aktivismin kautta. Suomessa luokka-asema periytyy yhä vahvasti, mikä vaikuttaa niin nuorten luokkaidentiteettiin kuin konkreettisiin osallistumisen välineisiin (Erola 2010). Luokka-aseman vaikutus poliittiseen aktiivisuuteen voi myös vaihdella elämänkaaren aikana. Nuorten tutkiminen on otollista siksi, että poliittinen aktiivisuus alkaa usein jo nuorena, ja kasautuu tietyille yksilöille (ks. esim. Pekkarinen & Myllyniemi 2019). Lisäksi luokkataustan on nuorilla usein selkeä vaikuttaja luokkaidentiteetin taustalla.

On tärkeää tutkia myös epätyypillisempiä vaikuttamisen muotoja suomalaisessa kontekstissa ja verrata niitä osallistumisen taustatekijöihin. Tarkastelen tutkielmassani sitä, millaisissa

subjektiivisissä luokka-asemissa olevat nuoret osallistuvat politiikkaan ja sitä, millaista tämä toiminta on politiikan laajemmassa ulkoparlamentaariset vaikuttamisen tavat huomioivassa merkityksessä. Jaottelen osallistumisen äänestämiseen ja sen ulkopuolisiin parlamentaarisen osallistumisen muotoihin sekä ulkoparlamentaariseen osallistumiseen. Tarkastelen myös sitä, millaisia eroja osallistumisen keinoissa löytyy nuorten ja koko väestön välillä Suomessa. Aineistona käytän eduskuntavaalitutkimus 2023 -kyselyä (von Schoultz & Strandberg 2024), jota analysoin ristiintaulukoimalla.

2 Nuorten poliittisen osallistumisen eriytyminen

Tässä teoreettisessa viitekehyksessä käsittelemän tutkielmani kannalta keskeisiä käsitteitä ja tutkimustuloksia. Aloitan määrittelemällä poliittisen osallistumisen ja sen parlamentaarisia sekä ulkoparlamentaarisia muotoja. Esittelen myös tutkielman kannalta keskeiset osallistumisen taustamuuttajat. Lopuksi käyn läpi poliittisen osallistumisen tutkimusta erityisesti valittujen taustamuuttajien eli iän ja luokan näkökulmasta.

2.1 Poliittisen osallistumisen muodot

Poliittinen osallistuminen määritellään usein joko suppeamman, suoraan päättäjiin kohdistuvan parlamentaarisen vaikuttamisen tai laajemman ulkoparlamentaarisen osallistumisen kautta. Van Dethin (2014) jaottelussa poliittinen osallistuminen on ei-ammattimaista ja vapaaehtoista politiikkaan vaikuttamisen pyrkimistä, joka määritelmästä riippuen kohdistuu joko päätöksentekijöihin, politiikkaa kohti tai on yleisesti poliittisesti motivoitunutta. (van Deth 2014, ks. Bäck & Christensen 2020.)

Poliittisen osallistumisen muodot ovat muuttuneet ja monipuolistuneet (Bäck & Christensen 2020). Vuosikymmenten aikana perinteisemmät parlamentaarisen osallistumisen muodot, kuten äänestäminen tai puoluepoliittinen osallistuminen ovat vähentyneet, kun esimerkiksi eduskuntapuolueiden jäsenmäärä on laskenut merkittävästi 1970-luvulta lähtien (Borg 2013). Uudet ulkoparlamentaarisen vaikuttamisen muodot, kuten sosiaalisessa mediassa keskusteleminen, taas kasvattavat suosiotaan. (Kestilä-Kekkonen & Korvela 2017; Raiskila & Wiberg 2017.) Muutos osallistumisessa heijastuu myös tutkimuskenttään. Perinteisemmän poliittisen osallistumisen määritelmän lisäksi tutkimuksessa yleistyy laajempaan kansalaisvaikuttamiseen viittaava *civic engagement* (Adler ym. 2005, ks. Kestilä-Kekkonen & Korvela 2017).

Tutkimuksissa osallistumisen määritelmä vaihtelee yleisimmistä osallistumisen muodoista, kuten äänestämisestä, usein laajempiinkin merkityksiin. Osallistumisen muotoja tyypitellään laajempien kattokäsitteiden alle muodostaen erilaisia poliittisen osallistumisen typologioita. Usein näissä typologioissa jaotellaan osallistumisen muodot ensinnä parlamentaarista järjestelmää lähellä tai kaukana oleviin ja toiseksi joko kollektiivisiin tai yksilötason muotoihin. (Raiskila ja Wiberg 2017.)

Yksi yksityiskohtaisemmista luokituksista löytyy Ekmanin ja Amnån (2012) tutkimuksesta. He ehdottavat poliittiseen osallistumiseen (*political participation*) ja kansalaistoimintaan (*civic engagement*) liittyvän tutkimuksensa pohjalta poliittisen osallistumisen ja kansalaistoiminnan luokittelua, joka jakaa poliittisen osallistumisen latentteihin eli esipoliittisiin, mahdollisesti poliittiseen päätöksentekoon liittyviin ja manifesteihin eli suurempiin poliittiseen prosessiin vaikuttamisen muotoihin. Näiden lisäksi osallistuminen on jaettu yksilö- ja kollektiivitasoilla sekä kansalaistoiminnan kannalta mielenkiintoon ja toimintaan. Lisäksi manifesti poliittinen osallistuminen voidaan jakaa formaaliin aktivismiin ja joko lailliseen tai laittomaan aktivismiin. (Ekman & Amnå 2012.)

Ekmanin ja Amnån (2012) typologia ei ota huomioon jakoa kollektiiviseen ja konnektiiviseen vaikuttamiseen (Koiranen, Koivula, Kuusela & Saarinen 2024), jossa konnektiivisuus kattaa muun muassa sosiaalisen median osallistumisen. Tulkitsen sosiaalisen median kautta vaikuttamisen olevan yksilötason yhteiskunnallista kiinnittymistä. Muut tutkimuksessani käsiteltävät vaikuttamisen muodot ovat selkeämpiä vaikuttamisyrityksiä, joissa pätee jako formaaleihin vaikuttamisen muotoihin, kuten puolueisiin ja yhteiskunnallisiin yhdistyksiin sekä aktivismiin niin laillisissa kuin kansalaistottelemattomuutta sisältävissä mielenosoituksissa. Lisäksi näistä muodoista voi paikantaa individualistiset vaikuttamisen muodot, kuten äänestämisen tai aloitteen allekirjoittamisen, kun taas kollektiivisia osallistumisen muotoja ovat puoluejäsenyys ja mielenosoittaminen.

Esittelen seuraavaksi tutkimuksessani käyttämiäni osallistumisen muotoja jaotellen ne parlamentaariseen ja ulkoparlamentaariseen osallistumiseen. Van Dethin minimalistisen osallistumisen määritelmän mukaan institutionaalisia osallistumisen muotoja ovat esimerkiksi ”äänestäminen, puolueiden tai ehdokkaiden tukeminen ja yhteydenotot poliitikkoihin” (van Deth 2014, 354–356). Tarkastelen äänestämistä sen yleisyyden vuoksi muista parlamentaarisen osallistumisen muodoista erillisenä ilmiönä. Esimerkkejä parlamentarisesta osallistumisesta tutkimuksessani ovat yhteydenotto päättäjään, puolue toimintaan osallistuminen ja puolueelle tai ehdokkaalle lahjoittaminen.

Laajemmassa politiikan käsityksessä poliittiseksi vaikuttamiseksi lasketaan myös osallistuminen, joka ei suoraan kohdistu poliittisiin päätöksentekijöihin (van Deth 2014, ks. myös Bäck & Christensen 2020). Näitä yleistyviä osallistumisen muotoja ovat esimerkiksi ”protestiosallistuminen, poliittinen kuluttaminen ja osallistuminen verkossa” (Bengtsson ja

Christensen 2009 ks. Bäck & Christensen 2020). Sosiaalisessa mediassa käyty poliittinen keskustelu, kuten myös netissä aloitteiden allekirjoittaminen voidaan nähdä suhteellisen merkityksettömänä ”slaktivismina” (Karpf 2010, ks. Bäck & Christensen 2020). Rauhallisen mielenosoittamisen lisäksi protestiosallistuminen voi olla tarkoituksenmukaisesti lakia rikkovaa kansalaistottelemattomuutta (Wiberg 1984, 1986; ks. Räiskilä & Wiberg 2017). Ulkoparlamentaariseen osallistumiseen jaottelen aloitteiden allekirjoittamisen, yhteiskunnallisen järjestötoiminnan, sosiaalisessa mediassa keskustelemisen, poliittiset kulutus päätökset, mielenosoittamisen ja kansalaistottelemattomuuden.

2.2 Luokka osallistumisen taustatekijänä

Poliittisen osallistumisen tutkimuksessa usein käytettyjä taustamuuttujia ovat muun muassa tulotaso, koulutustaso, yhteiskuntaluokka, ikä, ja sukupuoli. Näistä koulutus osoittautui 2000-luvun äänestystutkimuksia vertailevassa meta-analyysissä käytetyimmäksi taustamuuttujaksi heti iän jälkeen, kun taas tulotaso ja ammattiperustainen yhteiskuntaluokka olivat selvästi harvemmin käytettyjä. (Lahtinen 2019, 60; ks. Smet ja van Ham 2013.) Käytän tutkimuksessani subjektiivista yhteiskuntaluokkaa eli luokkaidentiteettiä kuvaamaan juuri nuorten sosiaalista asemaa, sillä se tuo samanaikaisesti laajan ja muuttuviin elämäntilanteisiin sopivan näkökulman osallistumiseen.

Taustamuuttujana yleinen sosioekonominen tausta jaetaan poliittisen osallistumisen tutkimuksessa monesti koulutukseen, ammatilliseen asemaan viittaavaan yhteiskuntaluokkaan ja tulotasoon (ks. esim. Lahtinen 2019). Laajennan käyttämäni yhteiskuntaluokan sen yleisimmästä ammattiperusteisesta merkityksestä, jonka tunnetuin versio löytyy Eriksonin-Goldthorpen (1992, 2000) luokittelusta laaja-alaisempaan ja identiteettiperusteiseen luokkaidentiteettiin (Erola 2010).

Laaja-alainen näkökulma yhteiskuntaluokkaan auttaa välttämään juuri nuorten usein monimutkaiseen elämäntilanteeseen liittyviä ongelmia. Quintelier ja Hooghe (2013) suosittelevat nuorten poliittisen aktiivisuuden tutkimiseen mittariksi nuorten nykyistä sosioekonomista asemaa, kuten koulutusastetta tai -tavoitteita, vanhempien vastaavien taustojen sijaan. Heidän tutkimuksessaan 16–18-vuotiaiden nykyinen koulutus asema määrittä poliittista kiinnostusta perheen luokkataustaa voimakkaammin. Luokkaidentiteettiin vaikuttavat ammatin ja koulutustaustan lisäksi myös perheen sosiaalinen asema eli kotoa osittain periytyvä luokka-asema (Erola 2010). Kun nuoren koulutus on vielä kesken, eikä

tavoitetasoa tiedetä, voi luokkatausta tai jopa pelkkä luokkaidentiteetti selittää todellista luokka-asemaa tarkimmin.

Tiihonen (2022) kertoo subjektiivisen luokkaidentiteetin korreloivan objektiivisen yhteiskuntaluokan kanssa, mutta toivoo tutkimusten käyttävän myös objektiivisia luokan mittareita kongruenssin mittaamiseksi. Erolan (2010, 40) mukaan luokan laaja-alainen määritelmä, jossa ei oteta huomioon vain yhtä aseman mittaria, kuten koulutusta, voi tietynlaisissa tutkimusintresseissä olla jopa tarkempi, koska sen avulla voi päästä lähelle luokan todellista monimutkaista luonnetta. Tutkimuksessani nuorten luokkaidentiteetin keskeisistä Erolan (2010) esittämistä selittäjistä, kuten ammatillinen asema tai koulutusaste, moni on vasta muodostumassa, jolloin luokkaidentiteetti tarjoaa juuri tällaisen tarkemman näkökulman.

2.3 Ikäluokat ja osallistumisen eriytyminen

Poliittisen osallistumisen tutkimuskentällä kenties yleisintä taustamuuttujaa eli ikää (Lahtinen 2019, 60; ks. Smet ja van Ham 2013) tutkitaan Rapelin (2010) mukaan kahdesta näkökulmasta: elinkaariteoria ja sukupolviteoria. Elinkaariteoriassa nuorten poliittinen passiivisuus nähdään muutosriikkaan elämänvaiheen keskeneräisen yhteiskunnallisen kypsymisen oireena. Sukupolviteoria taas näkee ikäluokkien väliset erot pysyvämpinä seurauksina eri kasvuympäristöistä (Rapeli 2010). Rapeli ajoittaa poliittisen tietämyksen suhteellisen kasvun lähelle nuoruuden loppua, jolloin myös moni muu aikuismaisiin rooleihin, kuten työelämään, asunnon omistamiseen tai vanhemmuuteen, tapahtuva siirtymä tapahtuu keski-ikäisen suomalaisen elämässä. Tutkimani nuoret ovat siis luokka-asemansa epävakautta lisäksi poliittiselta tietämykseltään vielä suhteellisen epävarmoja.

Nämä muutosvaiheessa elävät nuoret osallistuvat ehkä elinkaariteorian osoittamana harvemmin, mutta ovat myös osa osallistumisen muotojen muutosta ainakin, jos uskomme sukupolviteorian vaikutukseen. Nuorilla poliittisen osallistumisen muutos monipuolisemmaksi ja ulkoparlamentaarisemmaksi näkyy samalla, kun puolue toiminnan suosion lasku manifestoituu uusissa sukupolvissa. Useat tutkimukset (Bäck & Christensen 2020; Pekkarinen & Myllyniemi 2019) viittaavat siihen, että nuoret suosivat yhä enemmän ulkoparlamentaarisia ja yksilöllisiä vaikuttamisen muotoja. Esimerkiksi sosiaalinen media on erityisesti nuorten suosima vaikuttamisen muoto, kun taas puolueisiin kuulutaan harvemmin (ks. esim. Kestilä-Kekkonen ja Korvela 2017). Myös viitteitä siihen, että tietynlainen

osallistuminen matalan sosioekonomisen aseman omaavilla nuorilla onkin odotettua yleisempää, löytyy tutkimuskirjallisuudesta (ks. esim. Godfrey & Cherng 2016).

Tutkimusta eri luokkanäkökulmia yhdistävän sosioekonomisen taustan vaikutuksesta poliittiseen osallistumiseen löytyy runsaasti erityisesti kansainvälisellä tasolla (ks. esim. Elo 2011; Kitanova 2020; Quintelier & Hooghe 2013; Zapko-Willmes & Theocharis 2025). Seuraavaksi esittelen joitain nuorten poliittista osallistumista ja sosioekonomista taustaa käsitteleviä tutkimuksia.

Vaikka lopullinen poliittinen kypsyminen tapahtuu elämänkaarella myöhään (Rapeli 2010), vaikuttavat jo lapsuuden kokemukset poliittiseen osallistumiseen. Schwarzer ja Connor (2013) tutkivat 32 eurooppalaisen maan yläasteikäisten nuorten laajempaa poliittista osallistumista ja kiinnostusta, ja huomasivat sekä kouluympäristöllä että perheellä olevan merkitystä nuorten poliittisen sosialisoinnin kannalta. Vaikka nuoret eivät aina osallistuisi ahkerasti perinteisiin poliittisiin instituutioihin, on mielenkiinnolla poliittiseen keskusteluun ja siihen jo nuorena saadulla kasvatuksella merkitystä (Schwarzer & Connor 2013).

Erot osallistumisen tasossa voivat olla hyvinkin suuria esimerkiksi koulutustaustasta riippuen. Lahtinen (2019) tutkii väitöskirjassaan poliittisen osallistumisen sosioekonomisia eroja. Rekisteriaineistoihin perustuvassa tutkimuksessa koulutustasoon perustuva polarisaatio äänestyskäyttäytymisessä kasvoi enenevästi vaalivuosien 1987–2015 välillä. Esimerkiksi 25-vuotiaiden peruskoulun käyneiden äänestysprosentti laski lähes 50 %:sta 23 %:iin. Ammattiin perustuvan kolmiportaisen yhteiskuntamallin erot manuaalista ja ylempää ei-manuaalista työtä tekevien 25–29 vuotiaiden äänestämässä kasvoivat vuoden 1987 vaalien 21 %:sta ensin viisi prosenttiyksikköä vuoden 1999 vaaleihin ja yhteensä 30 %:iin vuonna 2015. Erojen kasvu oli kuitenkin suurinta keski-ikäisillä. (Lahtinen 2019.)

Äänestysosallistumisen kasvavan eriytymisen lisäksi Lahtinen (2019) tutki 18–24-vuotiaiden vanhempien koulutustaustan vaikutusta äänestämiseen. Korkeammin koulutetun vanhemman mukaan viisiportaisella asteikolla nuorten erot äänestyskäyttäytymisessä vaihtelevat jopa 41 prosenttiyksikköä (28–69 %). Vanhempien vaikutus sisarusten äänestyskäyttäytymistä tutkiessa oli Lahtisen (2019) tutkimuksessa verrattavissa koulutusasteen periytyvyyteen.

Nuorten poliittinen osallistuminen on osa laajempaa politiikan kenttää, jossa on havaittavissa siirtyminen moninaisempiin osallistumisen muotoihin ja sosioekonomisen taustan vaikutus äänestyskäyttäytymiseen sekä laajempaan yhteiskunnalliseen kiinnittymiseen. Nuorten osalta aikaisempi tutkimus viittaa samansuuntaiseen kehitykseen, vaikka nuoret ovat poliittisesti yleisesti passiivisempia. Muuttuvassa elämäntilanteessa olevien nuorten sosiaalista asemaa voi paikantaa laajemmalla yhteiskuntaluokan käsityksellä. Käyttäen subjektiivista yhteiskuntaluokkaa eli luokkaidentiteettiä selittämään poliittisen osallistumisen edellä esiteltyjä parlamentaarisia ja ulkoparlamentaarisia muotoja muodostan seuraavaksi tutkimusasetelman.

3 Tutkimusasetelma

3.1 Tutkimuskysymykset

Kandidaatintutkielmassani tutkin nuorten poliittista osallistumista sekä yhteiskuntaluokkaa sen taustavaikuttajana. Olen kiinnostunut siitä, millaisten vaikuttamisen muotojen kautta nuoret osallistuvat poliittisesti, jos osallistuvat ja siitä, kuinka nuorten luokkaidentiteetti on yhteydessä tähän aktiivisuuteen. Erityisesti äänestysaktiivisuutta ja sen taustavaikuttajia tutkitaan paljon, mutta tarkennan tätä näkökulmaa juuri nuorten laajempaan poliittiseen aktiivisuuteen huomioiden myös sen ulkoparlamentaariset muodot. Käytän tutkimukseni taustamuuttujina subjektiivista yhteiskuntaluokkaa, joka on esimerkiksi koulutusta harvemmin käytetty muuttuja, mutta joka kuvaa erityisesti nuoren usein muuttuvan elämäntilanteen sosiaalista asemaa melko joustavasti. Vertaan nuorten osallistumista koko väestöön erojen löytämiseksi.

Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Miten luokkaidentiteetti on yhteydessä suomalaisten nuorten poliittiseen osallistumiseen?
2. Eroavatko nuorten osallistumisen tavat väestötasosta?

Koska sosioekonomisen taustan tiedetään jo vaikuttavan poliittiseen aktiivisuuteen (Ballard, Hoyt, Pachucki 2019; Erola 2010; Bäck & Christensen 2020), tarkennan näkökulmaa aktiivisuuden muotoihin ja siihen, millä vaikuttamisen mekanismeilla juuri luokkataustan vaikutus näkyy vahvimmin. Hypoteesini on, että korkeampi subjektiivinen yhteiskuntaluokka lisää merkittävästi todennäköisyyttä osallistua poliittisesti erityisesti parlamentaarisesti. Toisaalta tutkimustulokset vaikuttavat osoittavan erityisesti nuorilla poliittisen toiminnan muutosta mahdollisesti yksilömuotoisempia vaikuttamisen muotoja suosivaksi (Pekkarinen & Myllyniemi 2019). Lisäksi poliittisen aktiivisuuden keskittyessä hyväosaisille (Bäck & Christensen 2020, on mielenkiintoista tutkia, vaikuttaako eri yhteiskuntaluokkiin samastuminen siihen, millaiseen toimintaan nuoret ovat osallistuneet.

Eduskuntavaalitutkimus 2023 -aineisto mahdollistaa erilaisten poliittisen osallistumisen muotojen vertailun käyttäen subjektiivista luokkaidentiteettiä taustamuuttujana tavalla, jota on hankala löytää aikaisemmasta tutkimuksesta. Suomalaisen aineiston avulla voin verrata

aikaisempaa tutkimusta sosioekonomisten tekijöiden vaikutuksesta tuoreempaan ja paikallisempaan aineistoon, joka mahdollistaa myös selkeästi ulkoparlamentaaristen vaikutustapojen erottamisen.

3.2 Tutkimusaineisto

Tutkimusaineistoni on muodostettu vuoden 2023 eduskuntavaalitutkimusaineistosta, joka on neljän vuoden välein vaalien jälkeen kerättävä laaja kyselyaineisto, jonka koordinoinnista vastaa oikeusministeriö ja keruusta Taloustutkimus Oy. Aineiston perusjoukko koostuu vuoden 2023 eduskuntavaaleissa äänioikeutetuista ja Suomessa asuvista 18–80-vuotiaista henkilöistä. Äidinkielen mukaan ositetun otoksen koko oli 33 000 henkilöä, joista kyselyyn vastasi 8636 henkilöä. Aineiston vastausprosentti on 26,2. (von Schoulz & Strandberg 2024.)

Kysely koostui kolmesta lomakkeesta ja taustatietojen keruusta. Ensimmäisellä lomakkeella selvitettiin vastaajien poliittisen kiinnostuksen tasoa sekä suhtautumista poliittiseen järjestelmään, puoluepoliittisiin toimijoihin ja edellisen hallituksen toimintaan. Toisella lomakkeella kartoitettiin vastaajien poliittisen osallisuuden kokemusta ja osallistumismuotoja sekä poliittisen toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja ja asenteita. Kolmannen lomakkeen teemana olivat ajankohtaiset poliittiset kysymykset ja vastaajien näkemykset suomalaisen yhteiskunnan tärkeimmistä haasteista. Taustatietoina aineistoon kerättiin muun muassa tietoja vastaajien sukupuolesta, iästä, yhteiskuntaluokasta, koulutusasteesta, puolue- ja ammattiliittojäsenyydestä, uskonnollisuudesta, perheestä ja tulotasosta. (von Schoulz & Strandberg 2024.)

Analyysini perustuu nuorien äänestysikäisten eli 18–29-vuotiaiden vastaajien tutkimiseen. Nuoria vastaajia on aineistossa 1050, joista 832 vastasi kysymykseen luokasta ja 220 kaikkiin kysymyksiin osallistumisesta. Vaikka rajaus esimerkiksi alle 25-vuotiaisiin voisi olla tutkimuksen kannalta mielenkiintoista, mahdollistaa nuorten rajaaminen 29 ikävuoteen tilastollisten menetelmien oletusten mukaiset havaintomäärät tarkastelemini luokkiin. Toteutuneen osallistumisen tutkimisen kannalta on myös otollista, että tutkittavat ovat ikänsä puolesta äänioikeutettuja eli yli 18-vuotiaita.

Käytän nuorten luokkaidentiteetin kuvaamiseen eli poliittista osallistumista selittävänä muuttujana vastauksia kysymykseen: ”Mihin yhteiskuntaluokkaan katsot lähinnä kuuluvasi?”, jossa vastausvaihtoehdot olivat ”työväenluokkaan”, ”alempaan keskiluokkaan”,

”keskiluokkaan”, ”ylempään keskiluokkaan”, ”yläluokkaan”, ”en mihinkään luokkaan” ja ”en osaa sanoa” (vain paperilomakkeella vaihtoehtona). Loin näistä kolmiluokkaisen luokkamuuttujan (taulukko 1) yhdistämällä aineiston alkuperäisestä luokkamuuttujasta työväenluokan ja alemman keskiluokan sekä ylemmän keskiluokan ja yläluokan. Luodussa luokkamuuttujassa luokkaidentiteettiä kuvaavat ”työväenluokka ja alempi keskiluokka” (344 nuorta), ”keskiluokka” (346 nuorta) sekä ”ylempi keskiluokka ja yläluokka” (133 nuorta). Lisäksi nuorten ja koko väestön jakautuminen luokkaidentiteetteihin on melko samanlainen. Nuorista noin 42 % kertoo olevansa keskiluokkaisia, kun taas vastaava luku koko väestöllä on 46 %. Työväenluokkaisiksi tai alemmaan keskiluokkaan itsensä kokevat nuorista 33% ja väestöstä 41%. Vastausten jakauma vastaa melko hyvin esimerkiksi Erolan (2010) esittelemää suomalaisten subjektiivista luokka-asemaa, jossa työväenluokka ja alempi keskiluokka muodostavat merkittävän osuuden vastaajista kaikissa professioluokissa.

Taulukko 1. Aineiston ikä- ja luokkajakauma

Mihin yhteiskunta-luokkaan katsot lähinnä kuuluvasi? (yhdistetyt luokat)	Alle 30-vuotiaat	Koko väestö
Työväenluokka ja alempi keskiluokka	344	2379
Keskiluokka	346	3478
Ylempi keskiluokka ja yläluokka	133	1449
Yhteensä	832	7306

Yhdistin vuoden 2023 eduskuntavaaleissa äänestämistä mitanneen muuttujan vastaukset ”Kyllä, kävin äänestämässä varsinaisena vaalipäivänä” ja ”Kyllä, kävin äänestämässä ennakkoon”, sillä tutkimukseni kannalta äänestyksen ajankohta ei ole oleellinen. Poliittista osallistumista tutkin äänestämisen lisäksi muuttujia, jotka kysyvät, ovatko vastaajat viimeisen neljän vuoden aikana tehneet tai asian tärkeäksi kokiessaan saattaneet tehdä. Osallistumista mitattiin taulukossa 2 esitetyillä kysymyksillä.

Taulukko 2. Poliittista osallistumista mittaavat muuttujat luokiteltuna

Osallistumisen muoto	Kysymys aineistossa
Äänestäminen 2023 eduskuntavaaleissa	Äänestitkö juuri käydyissä eduskuntavaaleissa?
Parlamentaarinen osallistuminen	Mitä näistä olet tehnyt viimeksi kuluneiden neljän vuoden aikana, tai jos tuntisit asian tärkeäksi, mitä saattaisit tehdä?
Yhteydenotto päättäjään	Otaa yhteyttä poliittisiin päätöksentekijöihin jossakin tärkeässä asiassa
Lahjoitus	Lahjoittaa rahaa ehdokkaalle tai poliittiselle puolueelle
Puoluetoiminta	Osallistua poliittisen puolueen toimintaan
Ulkoparlamentaarinen osallistuminen	Mitä näistä olet tehnyt viimeksi kuluneiden neljän vuoden aikana, tai jos tuntisit asian tärkeäksi, mitä saattaisit tehdä?
Ostopäätös	Tehdä sellaisia ostopäätöksiä, joilla voisin kuluttajana vaikuttaa yhteiskunnallisiin tai poliittisiin asioihin
Allekirjoitus	Kirjoittaa nimeni aloitteisiin, vetoomuksiin tai nimenkeräyksiin
Sosiaalinen media	Jakaa tai tuottaa poliittisia tai yhteiskunnallisia tekstejä, kuvia ja/tai muuta vastaavaa sisältöä sosiaalisessa mediassa (Instagramissa, Facebookissa, Twitterissä tai TikTokissa)
Yhteiskunnalliset järjestöt	Osallistua muun yhteiskunnallisen järjestön toimintaan
Mielenosoitus	Osallistua rauhanomaisiin mielenosoituksiin
Kansalaistottelemattomuus	Osoittaa kansalaistottelemattomuutta osallistumalla väkivallattomaan laittomaan toimintaan

Näistä osallistumista mittaavista muuttujista yhdistin parlamentaarista ja ulkoparlamentaarista kuvaavat muuttujat, joista ensimmäinen sisältää kysymykset koskien yhteydenottoa päättäjiin, puolueeseen kuulumista sekä lahjoittamista poliittiselle toimijalle. Osallistumisen vastaukset jakautuvat ”En osaa sanoa” -vastausten karsimisen jälkeen kolmiportaiselle kategoriselle asteikolle, jossa vastaukset ovat joko ”Olen tehnyt viimeksi kuluneiden neljän vuoden aikana”, ” En ole tehnyt, mutta saattaisin tehdä” tai ” En tekisi missään tapauksessa”. Käytän taulukoinnissa vastaajia, jotka ovat osallistuneet kustakin osallistumisen kategoriasta ainakin yhteen osallistumisen muotoon. Aineisto kerättiin 2023 eduskuntavaalien jälkeen, joten vastaukset koskevat osallistumista ajalta 2019–2023.

Vastaajissa on huomattava yliotos ruotsinkielisistä ja vain vähän äänestämättä jättäneitä, minkä vuoksi vastaukset ovat vinoutuneita, ja painokertoimien käyttö on suositeltavaa (von Schoulz & Strandberg 2024). Äänestämättä jättäneitä on aineistossa vain 5,31 %, kun valtakunnallinen äänestysprosentti eduskuntavaaleissa oli 72,0 % (Suomen virallinen tilasto,

n. d.). Vuoden 2023 eduskuntavaaleissa työikäisten äänestysaktiivisuus oli matalinta 20-vuotiailla nousten noin 70 ikävuoteen asti. Nuorilla äänestäminen on keskiarvoa matalampaa, ja kaikista nuorista yli kolmasosa on jättänyt äänestämättä vaaleissa. (Tilastokeskus 2023.) Aineistossani tämä joukko jää osittain piiloon, kun kyselyyn vastanneista nuorista 9 % jätti äänestämättä ja nuorista, jotka ovat myös vastanneet kysymykseen yhteiskuntaluokasta vain 8 % jätti äänestämättä.

Aineistosta n. 45 % vastauksista on kerätty ruotsinkielisellä lomakkeella. Vuonna 2019 ruotsinkielisten osuus Suomen kansalaisista oli 5,2 % (Saarela 2021). Tarkastellakseni vastauskielen mahdollista vaikutusta vinoutuneesta aineistosta saatuihin tuloksiin suoritin tutkielmassa käytetyt tilastolliset Khiin neliö -testit erikseen vastauskielen mukaan (ks. Liite 2). Havaintomäärien vähyden vuoksi nuorten parlamentaarisen tai ulkoparlamentaarisen osallistumisen yhteyttä luokkaidentiteettiin ei voi testata kieliryhmittäin. Äänestystä koskevan datan perusteella on huomattavissa, että äänestämättä jättäneiden osuus on ruotsinkielisten vastaajien joukossa aavistuksen pienempi. Koko väestöllä tehty vertailu näyttää, että tutkimustulokset tuskin muuttuisivat merkittävästi äidinkielen ollessa painotettuna. Ainoana kieliryhmien välisenä erona ruotsinkielisillä vastaajilla ulkoparlamentaarinen osallistuminen ei ollut väestötasolla tilastollisesti merkitsevässä yhteydessä luokkaidentiteettiin.

3.3 Tutkimusmenetelmä

Koska sekä selittävät että selitettävät muuttujani ovat kategorisia, käytän kvantitatiivisena tutkimusmetodinani ristiintaulukointia. Analysoin aineistoa käyttäen Stata/MP 18.5 -ohjelmistoa. Tilastollisena menetelmänä Khiin neliö -testi mittaa muuttujien välistä riippuvuutta. Kumottavana nollahypoteesinani (H₀) toimii se, ettei nuorten luokkaidentiteetti ole yhteydessä poliittiseen osallistumiseen. Mikäli tilastollisessa testissä p-arvo on alle 5 %, on nollahypoteesi kumottavissa. Taulukoin erikseen luokkaidentiteetin suhteessa parlamentaariseen ja ulkoparlamentaariseen osallistumiseen sekä äänestämiseen. Lisäksi vertailen nuorten osalta saatuja tuloksia koko väestöön.

3.4 Tekoölyn käyttö tutkielmassa

Tutkielmanteossa on käytetty tekoälyä tiedonhaun ja koodauksen tukena seuraavaksi mainituilla tavoilla. Tiedonhaussa käytin tietokantojen, kuten yliopiston Volterin lisäksi tekoälysovellus Keeniousia löytääkseni aiheeseeni liittyvää tutkimuskirjallisuutta. Olen

käyttänyt Googlen tekoälyavustajaa apuna myös alustavan Stata-koodin luomiseen. ChatGPT:ltä kysyin apua esimerkiksi Statan virhekoodin "Rules defining value labels not allowed when overwriting a variable" kanssa. Lopullinen aineiston analyysissä käytetty koodi on tarkastettu Statan omien ohjekirjojen avulla eikä ole peräisin tekoälyltä. Kaikki tutkielmassa käytetty teksti on omaani, ja otan täyden vastuun esittämieni tietojen todenperäisyydestä.

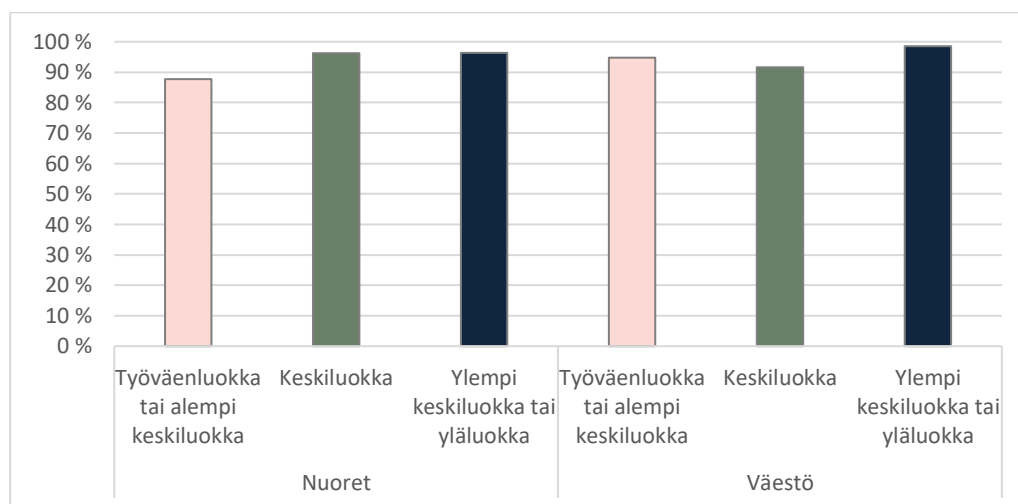
4 Poliittisen osallistumisen muodot ja luokkaidentiteetti

Tässä osiossa tarkastelen ensiksi osallistumisen riippuvuutta luokasta, minkä jälkeen vertailen eri osallistumisen muotojen suosiota nuorilla verrattuna koko väestöön. Alkuperäiset ristiintaulukot, joiden pohjalta olen muodostanut pylväsdiagrammit, löytyvät liitteestä 1.

4.1 Luokkaidentiteetin yhteys nuorten osallistumisen muotoihin

Ristiintaulukoin nuorten kolmiportaisen luokkaidentiteetin äänestämisen kanssa (kuvio 1). Aineiston vinouman vuoksi äänestämättä jättäneitä on kuitenkin suhteellisen vähän, sillä aineistoissani äänestysprosentti on noin 20 prosenttiyksikköä valtakunnallista äänestysprosenttia korkeampi.

Luokkaidentiteetin yhteys siihen, ovatko nuoret äänestäneet, on testin perusteella erittäin merkitsevä p-arvon ollessa alle 0,1 %. Aineiston vinoumasta huolimatta vastaajista äänestäneiden luokkajakauma täyttää odotukset ylemmän luokkaidentiteetin yhteydestä korkeampaan aktiivisuuteen. Alempaan yhteiskuntaluokkaan samastuvat nuoret äänestivät vastaajajoukossa selkeästi harvimmoin, 88 %: kerrottua äänestäneensä. Väestötasolla taas keskiluokkaiset vastaajat kertoivat useimmin jättäneensä äänestämättä.

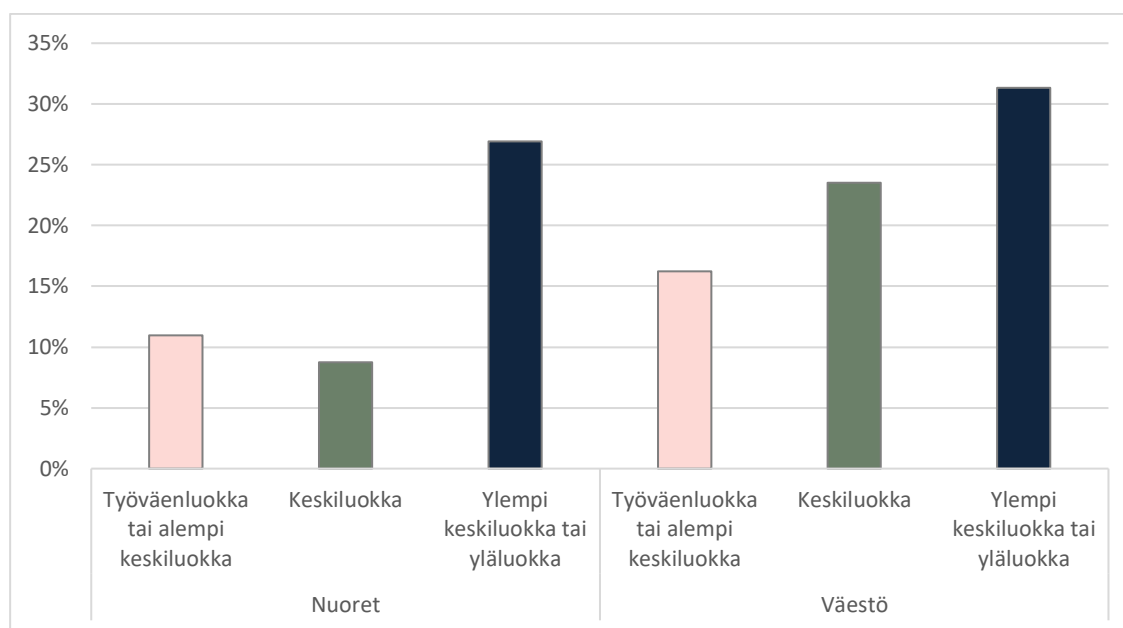

Kuvio 1. Luokkaidentiteetin ja eduskuntavaaleissa 2023 äänestämisen yhteys prosentteina ($p < 0,001$ ja $p < 0,001$)

Parlamentaarisen osallistumisen kohdalla (kuvio 2) nuori lasketaan osallistuneeksi, jos hän on vuosina 2019–2023 tehnyt yhtäkään seuraavista: ottanut yhteyttä poliittisiin

päätöksentekijöihin jossakin tärkeässä asiassa, osallistunut poliittisen puolueen toimintaan tai lahjoittanut rahaa ehdokkaalle tai poliittiselle puolueelle.

Luokkaidentiteetin yhteys siihen, ovatko nuoret osallistuneet parlamentaarisesti, on tilastollisesti merkitsevä. Ylempään yhteiskuntaluokkaan samaistuvista nuorista vastaajista jopa 27 % on osallistunut puolueisiin ja päättäjiin liittyvään toimintaan, kun taas alemman luokkaidentiteetin raportoineista vastaava luku on 11 % ja keskiluokalla 9 %. Nuorilla parlamentaarinen osallistuminen vaikuttaa olevan aineiston puitteissa hyvinkin selkeästi ylempiin yhteiskuntaluokkiin painottunutta. Koko väestöllä luokan yhteys parlamentaariseen osallistumiseen on erittäin merkitsevä, mutta osallistuminen on kaikilla luokilla selkeästi yleisempää kuin nuorilla. Ero väestön ja nuorten parlamentaarisen osallistumisen välillä on suurin keskiluokalla, joka nuorilla osallistuu kaikista luokkaryhmistä harvimmin.

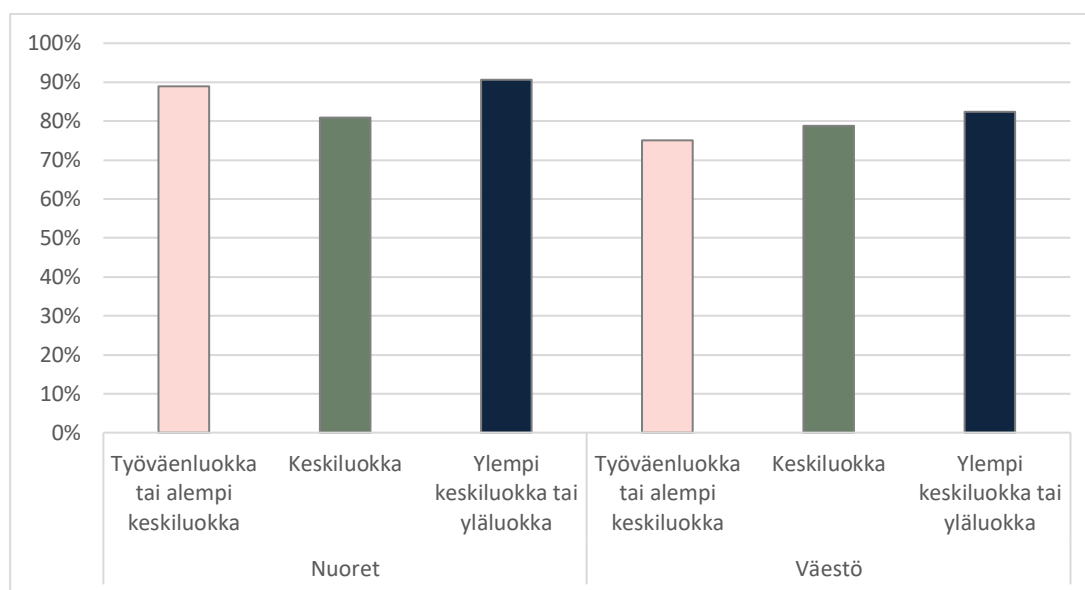

Kuvio 2. Luokkaidentiteetin ja parlamentaarisen osallistumisen yhteys prosentteina ($p < 0,05$ ja $p < 0,001$)

Ulkoparlamentaarisesti (kuvio 3) nuori lasketaan osallistuneeksi, jos hän on tehnyt yhtäkään seuraavista: kirjoittanut nimensä aloitteisiin, vetoomuksiin tai nimenkeräyksiin, osallistunut muun yhteiskunnallisen järjestön toimintaan, jakanut tai tuottanut poliittisia tai yhteiskunnallisia tekstejä, kuvia ja/tai muuta vastaavaa sisältöä sosiaalisessa mediassa, tehnyt sellaisia ostopäätöksiä, joilla voisi kuluttajana vaikuttaa yhteiskunnallisiin tai poliittisiin asioihin, osallistunut rauhanomaisiin mielenosoituksiin tai osoittanut

kansalaistottelemattomuutta osallistumalla väkivallattomaan laittomaan toimintaan. Vastaajajoukko on ulkoparlamentaarisessa osallistumiseen liittyvien kysymysten kohdalla pieni: vain 220 nuorta. Luokkaidentiteetin yhteys nuorten ulkoparlamentaarisessa osallistumiseen ei ole tilastollisesti merkitsevä nuorilla vastaajilla p-arvon ollessa 20 %. Osallistuneiden nuorten osuus on aineistossa lähes yhtä suuri työväenluokkaan ja alempaan keskiluokkaan samastuvilla kuin ylempään keskiluokkaan ja yläluokkaan samastuvilla. Jälleen keskiluokka jää epäaktiivisemmaksi luokaksi nuorilla.

Koko väestöllä luokkaidentiteetin yhteys ulkoparlamentaarisessa osallistumiseen taas on merkitsevä, mutta erot luokkien välillä ovat pienempiä. Luokkaidentiteetin yhteys laajempaan osallistumiseen on analyysin perusteella epätodennäköisempi niin nuorilla kuin koko väestöllä, vaikka koko väestöllä eroa pidetään tilastollisesti merkitsevänä. Tähän vaikuttaa todennäköisesti merkittävästi vastaajajoukon pienuus. Sekä koko väestöllä että rajatummalla nuorten ikäluokalla ulkoparlamentaarisesta osallistumisesta jollain tapaa on erittäin yleistä, kun matalimmillaankin vain neljäsosa vastaajista ei raportoidusti ole osallistunut lainkaan.

Kuvio 3. Nuorten luokkaidentiteetin ja ulkoparlamentaarisesta osallistumisesta yhteys prosentteina ($p=0,20$ ja $p<0,05$)

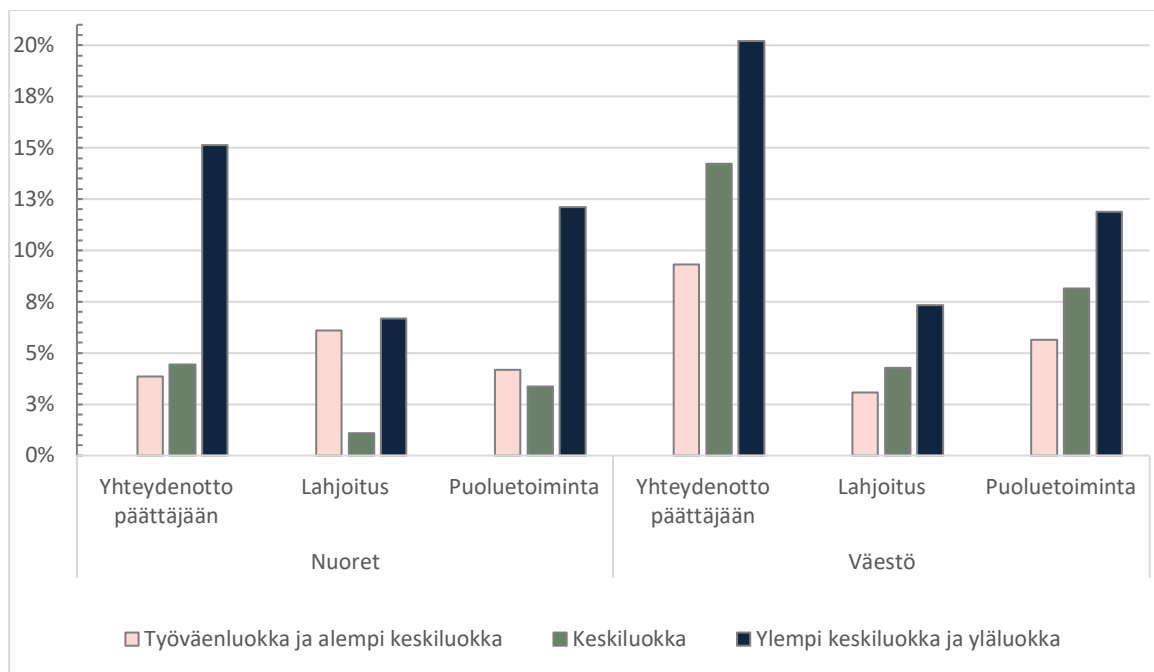
Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen: ”Miten luokkaidentiteetti on yhteydessä suomalaisten nuorten poliittiseen osallistumiseen?” voi tulkita, että subjektiivisen yhteiskuntaluokan yhteys näkyy voimakkaimmin juuri parlamentaarisessa osallistumisessa. Sekä nuorilla että koko väestöllä ylempään keskiluokkaan tai yläluokkaan samastuvat vastaajat osallistuvat

useammin, kun taas keskiluokan ja alempien luokkaidentiteettien yhteys ei ole yhtä selvä. Äänestämisen kohdalla väestöllä keskiluokkaan samaistuvat jättivät useimmin äänestämättä, kun taas muissa osallistumisen muodoissa keskiluokka oli epäaktiivisin vain nuorten joukossa. Nuorten ulkoparlamentaarin poliittinen aktiivisuus ei ole tällä analyysillä tilastollisesti merkitsevässä yhteydessä luokkaidentiteettiin. Vahvin yhteys luokalla on analyysin perusteella äänestämiseen, jossa vastaajamäärä on korkea, mutta sisältää suhteessa vähän äänestämättä jättäneitä. Luokan vaikutus näkyy siis merkitsevänä parlamentaarisisessa osallistumisessa, mutta ei laajemmassa politiikan merkityksessä, kun osallistumista mitataan minkä tahansa kuuden eri mittarin toteutumisenä.

4.2 Erot nuorten ja väestön osallistumisen tavoissa

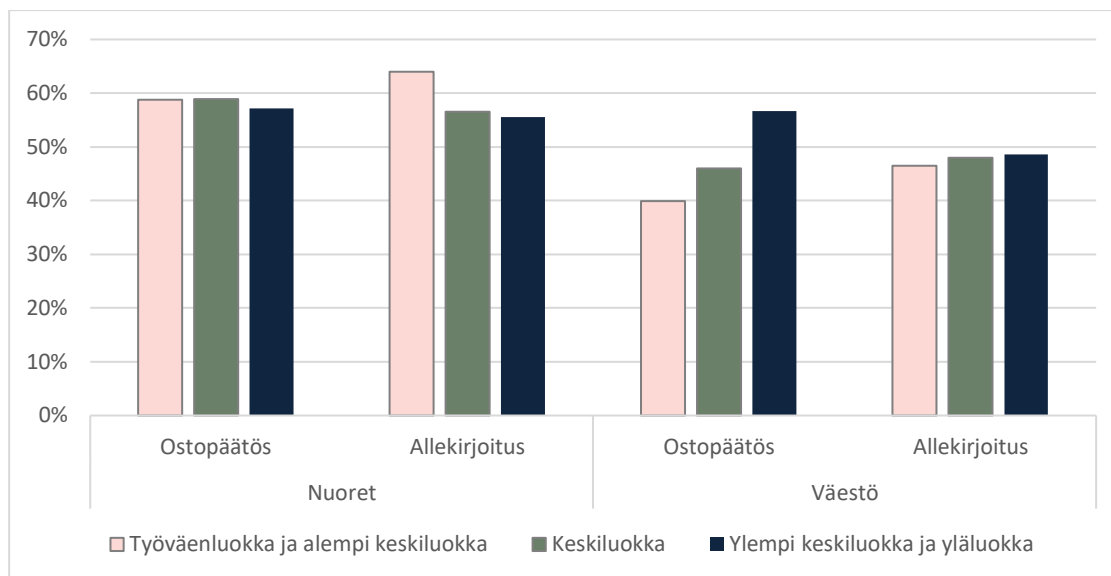
Vertailen nuorten osallistumisen tasoa väestötasoon tarkastelemalla myös yksittäisiä osallistumisen muotoja. Muodostin kuviot sen perusteella, kuinka monta prosenttia kunkin yhteiskuntaluokan vastanneista on osallistunut kuhunkin poliittiseen toimintaan sekä nuorista että koko aineistosta.

Tarkastelen ensin parlamentaarista osallistumista, jossa ristiintaulukoinnin perusteella luokalla on tilastollinen yhteys osallistumiseen sekä nuorilla että väestöllä. Kuviosta 4 on havaittavissa, että parlamentaarinen osallistuminen on nuorilla väestötasoa vähäisempää, mutta kyseessä on vahvasti luokkasidonnainen ilmiö. Kaikissa osallistumisen muodoissa eli yhteydenottamisessa päättäjiin, lahjoittamisessa ehdokkaille tai puolueelle sekä puolue toimintaan osallistumisessa ylempiin yhteiskuntaluokkiin samaistuvat ovat merkittävästi aktiivisempia. Tämä vahvistaa myös aiempien tutkimusten tuloksia (ks. esim. Bäck & Christensen 2020).

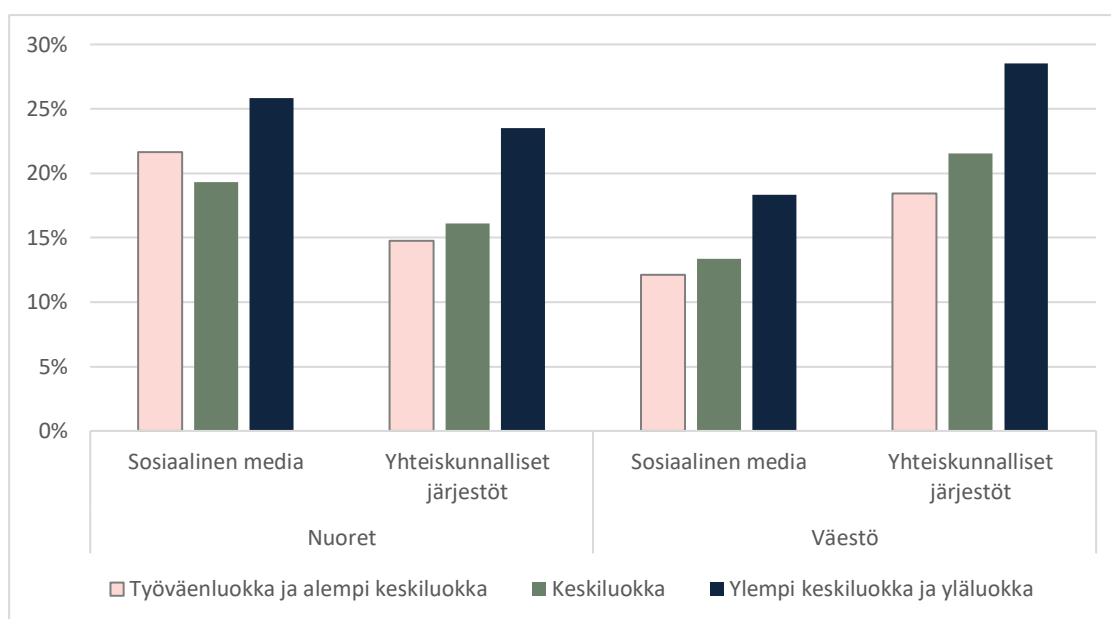
Kuvio 4. Parlamentaarisesti osallistuneet luokan ja iän mukaan prosentteina

Seuraavaksi tarkastelen aineistosta löytyvien ulkoparlamentaarisien osallistumisen muotoja. Vastaajien määrä näissä kysymyksissä on nuorten osalta hyvin matala, minkä vuoksi havaintojen yleistettävyyteen väestötasolle on suhtauduttava varauksella. Poliittinen kulutus ja vetoomusten tai aloitteiden allekirjoittaminen ovat sekä koko väestöllä että nuorilla aineistossani selkeästi suosituimpia osallistumisen muotoja heti äänestämisen jälkeen. Nuorilla kumpikin osallistumisen muoto on väestöä yleisempää. Väestötasolla poliittiset ostopäätökset ovat selkeästi luokkasidonnaisempia. Näillä osallistumisen muodoilla aktiivisimpia nuoria ovat aineistossani juuri alempana yhteiskuntaluokkaan samastuvat, kun taas väestötasolla ylempi keskiluokka ja yläluokka on aktiivisin. (kuvio 5.)

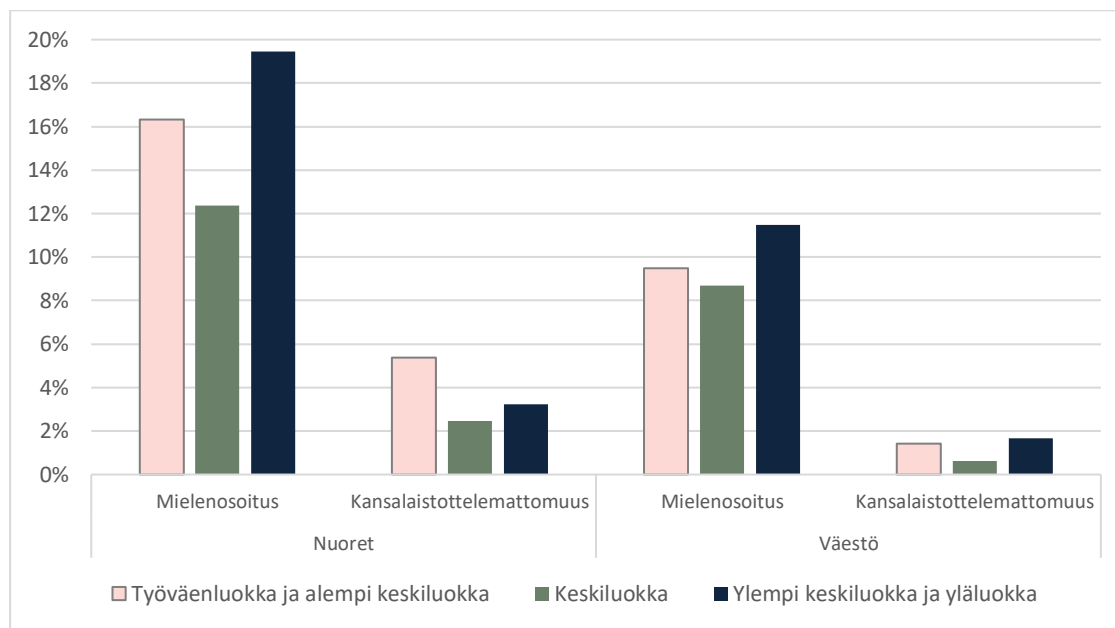
Kuvio 5. Ostopäätöksillä vaikuttaneet ja aloitteita tai vetoamuksia allekirjoittaneet luokittain

Sosiaalisessa mediassa poliittisen sisällön jakaminen tai julkaisu sekä yhteiskunnallisten järjestöjen toimintaan osallistuminen ovat poliittisen äänestämisen, poliittisten ostopäätösten ja aloitteiden allekirjoittamisen jälkeen suosituimmat osallistumisen muodot aineistossani. Joka toisen sijaan näitä osallistumisen keinoja on hyödyntänyt sekä nuorilla että koko väestöllä noin viidesosa vastaajista. Keskeisimpänä tuloksena järjestötoiminta on koko väestöllä selkeästi yleisempää, kun taas sosiaalinen media on huomattavasti useammin nuorten tapa osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun. Molemmissa ikäryhmissä ja osallistumisen muodoissa on havaittavissa ylempien yhteiskuntaluokkien korkeampi aktiivisuus. (kuvio 6.)

Kuvio 6. Sosiaalisessa mediassa tai yhteiskunnallisissa järjestöissä osallistuneet luokittain

Suurin ero nuorten ja koko väestön osallistumisen muotojen välillä löytyy mielenosoittamisesta, jossa sekä rauhanomaisiin ja lailliseksi määriteltyihin mielenosoituksiin että kansalaistottelemattomuuteen aineistoni nuorista on osallistunut merkittävästi suurempi osuus. Kansalaistottelemattomuuden osalta osallistuneita nuoria on vain yhdeksän, joista suurin osa samastui alempiin yhteiskuntaluokkiin. Kaikissa vertailuissa keskiluokkaan samastuvien ryhmä oli passiivisin. (kuvio 7.)

Kuvio 7. Mielenosoituksiin tai kansalaistottelemattomuuteen osallistuneet luokittain

Ylempiin yhteiskuntaluokkiin samastuvat ovat kokoaan suurempia erityisesti puoluetoiminnassa, päättäjille viestiessä ja järjestötoiminnassa. Aktiivisuustasojen tarkastelu näyttää, että parlamentaarinen aktiivisuus on nuorilla yleisesti suhteessa matalaa, mutta yhä vahvasti luokkasidonnaista. Tulosten perusteella ylempien luokkien edustajat osallistuvat suhteessa aktiivisemmin puoluetoimintaan ja ottavat usein yhteyttä päättäjiin. Vain nuorilla ehdokkaalle tai puolueelle lahjoittaminen on yhtä yleistä luokka-asemansa keskiluokkaa alemmaksi tai yleemmäksi kokevilla.

Toisen tutkimuskysymykseni: ”Eroavatko nuorten osallistumisen tavat väestötasosta?” osalta ristiintaulukointi ja tarkempi analyysi osoittavat odotetusti nuorten osallistuvan useammin van Dethin (2014, ks. Bäck ja Christensen 2020) jaottelun mukaisen ei-institutionaalisen protesti- ja kulutusosallistumisen muotoihin. Sosiaalisessa mediassa osallistuminen, poliittisesti

motivoituneet ostopäätökset, vetoomusten allekirjoittaminen ja erityisesti mielenosoittaminen ovat aineistossani nuorilla yleisempää. Aloitteiden allekirjoittaminen ja poliittisesti motivoituneet ostopäätökset ovat nuorilla suhteessa yleisiä, kun taas mielenosoittaminen, poliittisen sisällön jakaminen somessa ja järjestötoiminta ovat osallistaneet harvempia. Vaikka aineistostani löytyy eroja nuorten ja kaikkien vastaajien välisessä osallistumisessa, ovat osallistumisen muodot suhteessa toisiinsa lähes yhtä suosittuja. Merkittävät erot löytyvät lähinnä parlamentaarista osallistumisesta ja mielenosoittamisesta.

Koska aineisto on vinoutunut siten, että äänestämättä jättäneitä on suhteellisen vähän, ei tuloksista voi yleistää osallistumisen muotojen yleisyyttä väestötasolla. Myös se, että tulokset koskevat pelkästään johonkin yhteiskuntaluokkaan samastuvia henkilöitä, lisää todennäköisyyttä sille, että vastaajat ovat jo jollain tapaa poliittisesti valveutuneita.

5 Johtopäätökset ja pohdinta

Tässä tutkielmassa vastasin kysymyksiin siitä, kuinka nuorten poliittinen osallistuminen on yhteydessä luokkaidentiteettiin, ja kuinka eri osallistumisen muodot vertautuvat väestötason poliittiseen osallistumiseen. Vertailin nuorten ja koko väestön vuosien 2019–2023 äänestämisasiivisuutta sekä parlamentaarista ja ulkoparlamentaarista osallistumista luokkataustan kanssa ristiintaulukoiden. Tilastollisen analyysin perustella aineistossani luokkaidentiteetti on yhteydessä nuorten parlamentaariseen osallistumiseen äänestämisen ja muiden vaikuttamisen tapojen osalta. Tulosta ei aineiston vinoutuneisuuden vuoksi voi suoraan yleistää perusjoukkoon, mutta äänestäneiden osalta sitä voidaan pitää melko luotettavana. Ulkoparlamentaarisen osallistumisen osalta yhteys ei ole aineistossani merkitsevä. Jokaisessa osallistumisen muodossa luokan yhteys osallistumiseen oli nuorilla koko väestöön verrattuna tilastollisesti heikompi, mihin vaikuttaa myös nuorten merkittävästi pienempi vastaajajoukko.

Tulosteni perusteella luokkaidentiteetillä on merkitystä poliittisen osallistumiseen kannalta, mikä vahvistaa myös aiempien yhteiskunnallista asemaa koskevien tutkimusten (ks. esim. Ballard, Hoyt, Pachucki 2019; Erola 2010; Bäck & Christensen 2020; Rapeli 2010) tuloksia. Yhteiskuntaluokkaa koskevan muuttujan tyypistäminen kolmiluokkaiseksi ei mahdollista keskiluokkien erottamista kokonaan työväenluokkaisesta tai yläluokkaisesta identiteetistä. Jaottelu tuo kuitenkin esiin mielenkiintoisia eroja keskiluokasta alempaan tai ylempään asemaan identifioituvien välille. Vaikka yhteiskuntaluokkiin samastuminen on yhteydessä objektiiviseen luokka-asemaan (Erola 2010, Tiihonen 2022), osasy nuoren keskiluokan matalampaan osallistumiseen esimerkiksi puolueisiin liittyvään toimintaan voi olla se, että kyselyssä luokkaidentiteetistään epävarmat ovat voineet helpommin samastua keskiluokkaan. Perinteisten ”luokkapuolueiden” jäsenten luokkaidentiteetin vahvuus on myös yhteydessä puolueidentiteetin vahvuuteen (Tiihonen, Koivula, Saarinen, & Sivonen 2022), mikä viittaa myös mahdolliseen yhteyteen parlamentaarisen osallistumisen ja luokkaidentiteetin vahvuuden välillä.

Tulokseni koskevat vuoden 2023 eduskuntavaaleissa äänestämistä ja vaaleja edeltäneitä neljää vuotta muun osallistumisen kannalta. Ne heijastavat aikaisempia tuloksia siitä, että nuorten ulkoparlamentaarinen osallistuminen erityisesti sosiaalisessa mediassa on suhteellisen aktiivista. Aloitteiden allekirjoittaminen ja poliittisesti motivoituneet kulutus päätökset eivät

ole menettäneet suosiotaan, mutta kollektiivisemmat osallistumisen muodot erityisesti järjestöissä tai puolueissa vetävät puoleensa harvempia. Yksilölliset osallistumisen muodot ovatkin usein suhteellisen helppoja, erityisesti digitalisaation mahdollistaessa esimerkiksi aloitteisen sähköisen allekirjoittamisen, sosiaalisen median keskustelun ja jopa sähköisen järjestötoiminnan (Bäck & Christensen 2020). Tulokset vastaavat myös melko hyvin Rapelin (2010) tekemää tutkimusta eri poliittisen osallistumisen muotojen mielekkyydestä, jossa esimerkiksi kollektiiviset mielenosoittamisen muodot koettiin vähemmän miellyttäviksi.

Poliittisesti motivoituneen kulutuksen suosio kertoo myös van Dethin (2014) jaottelun mukaisen motivoivan määritelmän alaisen yksilötason vaikuttamisen, jonka kohteena ovat esimerkiksi markkinatoimijat, suosiosta (van Deth 2014, ks. Bäck & Christensen 2020). Yksi syy puolue toiminnan ja puolueille lahjoittamisen luokkasidonnaisuuden takana voisi olla varallisuus. Aineistossani puolueelle tai ehdokkaalle lahjoittaminen oli kuitenkin lähes yhtä yleistä työväenluokkaan ja alempaan keskiluokkaan samastuvilla kuin ylempään keskiluokkaan ja yläluokkaan samastuvilla. Keskiluokkaan samastuvat jäivät taas kauas näistä havainnoista, mikä vahvistaa tulkintaani keskiluokkaan samastuvien passiivisuudesta. Mielenosoittaminen on nuorilla merkittävästi yleisempää kuin väestöllä keskimäärin, ja erityisesti kansalaistottelemattomuus vetää puoleensa alempaan yhteiskuntaluokkaan samastuvilla.

Tulosten yleistettävyyteen koko väestön suhteen on suhtauduttava varauksella, sillä käytetyt analyysimenetelmät edellyttävät riittävän isoa havaintomäärää, ja useissa muuttujissa puuttuvien havaintojen määrä on merkittävä. Laajemmalla vastaajajoukolla tulokset erityisesti ulkoparlamentaarisesta osallistumisesta kannalta voisivat näyttää luokkasidonnaisemmilta, vaikka Khiin neliö -testin edellytykset täytyivät ristiintaulukoinnissa. Aineiston vinoumien korjaaminen ei tässä tutkimuksessa ollut mahdollista. Analyysissäni äänestämättä jättäneiden osuus on suhteellisen pieni, jolloin tulokset ovat yleistettävissä parhaiten vain äänestäneiden eli poliittisesti jo jollain tavalla osallistuneiden osalta. Myös ruotsinkielisten yliedustus aineistossa voi vinouttaa tuloksia, mutta erillisen analyysini (ks. liite 2) perusteella äidinkielellä ei vaikuta olevaa merkittävää vaikutusta tuloksiin. Muita edustavuusongelmia voisi taas selvittää erillisellä katoanalyysillä. Vaikka tulokseni ei ole suoraan yleistettävissä perusjoukkoon, on aineistostani löytyvä yhteys luokan ja parlamentaarisen osallistumisen välillä merkitsevä vähintään äänestävien joukossa.

Tutkimuksessani jako parlamentaariseen ja ulkoparlamentaariseen osallistumiseen sisälsi useita muuttujia, jotka eivät kuitenkaan sisällä vielä täyttä kuvaa osallistumisen muodoista. Osallistumisen mittaaminen siten, että yksikin mitatuista osallistumisen muodoista toteutuu, ei vielä indikoi erityisen aktiivista osallistumista vaan enemmänkin pientäkin kiinnostusta vaikuttaa politiikkaan tai laajempaan kansalaisvaikuttamiseen. Tutkimuksessani jokainen parlamentaariseksi luokittelemistani osallistumisen muodoista oli kuitenkin vahvemmin yhteydessä luokkaan verrattuna muihin osallistumisen muotoihin.

Tutkittavieni ollessa pääasiassa äänestäviä nuoria, jäivät osallistumisesta täysin vieraantuneet vertailussani suurilta osin piiloon. Kun nuorten äänestysprosentti on keskivertoa selkeästi matalampi (Tilastokeskus 2023), on esitetty huoli nuorten osallistumisesta (ks. esim. Pelli 2025) perusteltu. Osallistumisen keskittyessä hyväosaisille (Lahtinen, Martikainen, Mattila, Wass & Rapeli 2019), on mahdollista, että nyt piiloon jääneet toiminnan ulkopuoliset ovat suhteessa useammin työväenluokkaisia. Myös äänestäneiden nuorten joukossa osallistuminen muihin parlamentaarisiin tai ulkoparlamentaarisiin osallistumisen muotoihin vaikuttaa olevan suhteellisen pienen joukon toimintaa jopa neljän vuoden aikavälillä, kun esimerkiksi yksi poliittisesti motivoitunut sosiaalisen median julkaisu riittäisi osallistumisen merkiksi. Poliittisesti motivoituneet ostopäätökset ja aloitteiden, vetoomusten tai nimenkeräysten allekirjoittaminen ovat suosioltaan jo lähes äänestämiseen verrattavissa olevia osallistumisen muotoja.

Kokonaisuudessaan ulkoparlamentaarinen osallistuminen on aineistossani nuorten suosiossa, kun taas puoleisiin liittyvässä toiminnassa vain ylempään yhteiskuntaluokkaan samastuvat osallistuvat väestötasoon verrattavalla tavalla. Vaikka en tutkimuksellani osoittanut luokan yhteyttä nuorten poliittiseen osallistumiseen sen kaikissa muodoissa, tuloksieni asettamat suuntaviivat ylempien yhteiskuntaluokkien aktiivisuudesta eivät poikkea aikaisemmin löydetyistä yhteyksistä. Erityisesti äänestävien nuorten osalta luokkaidentiteetin yhteys muuhun parlamentaariseen osallistumiseen on merkitsevä. Nuoret osallistuvat politiikkaan uusilla monipuolisilla keinoilla, ja puoluetoiminta vetää edelleen puoleensa enemmän ylempien yhteiskuntaluokkien edustajia.

Lähteet

- Bacalso, C., Bárta, O., & Moxon, D. (2023). Youth political participation: Literature and policy review 1980–2023. European Partnership for Democracy and WYDE.
- Ballard, P., Hoyt, L., & Pachucki, M. (2019). Impacts of Adolescent and Young Adult Civic Engagement on Health and Socioeconomic Status in *Adulthood*. *Child Development, 90*(4), 1138–1154. <http://www.jstor.org/stable/45209089>
- Borg, S. (toim.). (2013). *Demokratiaindikaattorit 2013*. Oikeusministeriö
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-334-4>
- Brady, H. E., Verba, S., & Schlozman, K. L. (1995). Beyond SES: A Resource Model of Political Participation. *American Political Science Review, 89*(2), 271–294.
[doi:10.2307/2082425](https://doi.org/10.2307/2082425)
- Bäck, M., & Christensen, H. (2020). Minkälaisia poliittisia osallistujia suomalaiset ovat kansainvälisessä vertailussa? In *Politiikan ilmastonmuutos: Eduskuntavaalitutkimus 2019* (pp. 439-460). Oikeusministeriö. <http://hdl.handle.net/10138/321742>
- Ekman, J., & Amnå, E. (2012). Political participation and civic engagement: Towards a new typology. *Human Affairs, 22*(3), 283–300. <https://doi.org/10.2478/s13374-012-0024-1>
- Elo, K. (2011). Mistä nuoret äänestäjät tulevat? Havaintoja kodin poliittisuuden vaikutuksesta nuorten politiikkainnostukseen ja äänestämishalukkuuteen. *Politiikka 53*(1), 5–15.
<https://journal.fi/politiikka/article/view/151703>
- Eranti, V., & Luhtakallio, E. (2024). Introduction: Doing Society. In *Youth Participation and Democracy* (pp. 1-25). Bristol University Press.
<https://doi.org/10.46692/9781529239355.002>
- Erola, J. (2010). Johdanto. Teoksessa J. Erola (toim.) *Luokaton Suomi? Yhteiskuntaluokat 2000-luvun Suomessa*. (s. 19–26). Helsinki: Gaudeamus.

- Erola, J. (2010). Luokkarakenne ja luokkiin samastuminen Suomessa. Teoksessa J. Erola (toim.) *Luokaton Suomi? Yhteiskuntaluokat 2000-luvun Suomessa*. (s. 27–44). Helsinki: Gaudeamus.
- Godfrey, E., Cherng, H. (2016) The Kids are All Right? Income Inequality and Civic Engagement among Our Nation's Youth. *Journal of Youth and Adolescence* 45, 2218–2232. <https://doi.org/10.1007/s10964-016-0557-4>
- Grönlund, K., & Wass, H. (toim.) (2016). Poliittisen osallistumisen eriytyminen: Eduskuntavaalitutkimus 2015. Selvityksiä ja ohjeita (oikeusministeriö). <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-517-1>
- Kestilä-Kekkonen, E., & Korvela, P. E. (2017). Poliittinen osallistuminen: vanhan ja uuden osallistumisen jännitteitä. Jyväskylän yliopisto. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7077-2>
- Kitanova, M. (2020). Youth political participation in the EU: evidence from a cross-national analysis. *Journal of Youth Studies*, 23(7), 819–836. <https://doi.org/10.1080/13676261.2019.1636951>
- Koiranen I., Koivula A., Kuusela A., Saarinen A. (2024). Examining extra-parliamentary engagement: the impact of online and offline activities on in-party commitment amongst political party members in Finland. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 44(13-14), 68–86, doi: <https://doi.org/10.1108/IJSSP-01-2024-0021>
- Kuntaliitto (14.3.2025). *Nuorten osuus kuntavaaliehdokkaista jatkaa laskuaan – mitä tapahtuu, jos sukupolvien välinen kuilu päätöksenteossa kasvaa?* <https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2025/nuorten-osuus-kuntavaaliehdokkaista-jatkaa-laskuaan-mita-tapahtuu-jos-sukupolvien>
- Lahtinen, H., Martikainen, P., Mattila, M., Wass, H., & Rapeli, L. (2019). Do surveys overestimate or underestimate socioeconomic differences in voter turnout? Evidence

- from administrative registers. *Public Opinion Quarterly*, 83(2), 363–385.
<https://doi.org/10.1093/poq/nfz022>
- Lahtinen, H. (2019). *Socioeconomic differences in electoral participation: insights from the Finnish administrative registers*. (Helda) [väitöskirja, Helsingin yliopisto].
<http://hdl.handle.net/10138/305213>
- Luhtakallio, E., Eranti, V., Boldt, G. M., Jokela, M. E., Junnilainen, L., Meriluoto, T. M., & Ylä-Anttila, T. (2024). *Youth participation and democracy: cultures of doing society*. (1 toim.) Bristol University Press. <https://doi.org/10.2307/jj.12348181>
- Pekkarinen, E. & Myllyniemi, S. (toim.). (2019). Vaikutusvaltaa Euroopan laidalla. Nuorisobarometri 2018. *Valtion nuorisoneuvoston julkaisuja 60*. Nuorisotutkimusseuran/Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja 216.
- Pelli, P. (7.4.2025). *Viime vaalien äänestäjistä moni on jo kuollut, tilalla paljon maahanmuuttajia – Tutkijalta vakava varoitus*. Helsingin Sanomat.
<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000011150879.html>
- Quintelier, E. & Hooghe, M. (2013). The Impact of Socio-economic Status on Political Participation. Kyriakos. (ed.) *Democracy in Transition. Political Participation in the European Union*. (s. 273–289). Springer Heidelberg: New York.
https://doi.org/10.1007/978-3-642-30068-4_14
- Rapeli, L. (2010). Tietääkö kansa? Kansalaisten politiikkatietämys teoreettisessa ja empiirisessä tarkastelussa. Turun yliopisto.
- Raiskila, M., & Wiberg, M. (2017). Demokratian ritareista näppäimistösureihin: Poliittisen osallistumisen kirjo laajenee. E. Kestilä-Kekkonen & PE. Korvela (toim.), *Poliittinen osallistuminen. Vanhan ja uuden osallistumisen jännitteitä*, 30-51.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7077-2>

Saarela, J. (2021). Finlandssvenskarna 2021—en statistisk rapport. *Svenska Finlands Folkting*, 55-56.

Schwarzer, S., Connor, D. (2013). Political Engagement Among the Youth: Effects of Political Socialization Across Europe. In: Demetriou, K. (eds) *Democracy in Transition*. Springer, Berlin, Heidelberg. doi: https://doi-org.ezproxy.utu.fi/2443/10.1007/978-3-642-30068-4_13

Suomen virallinen tilasto (SVT): Eduskuntavaalit [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6252.

Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 2.12.2025]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/evaa>

Tiihonen, A., Koivula, A., Saarinen, A., & Sivonen, J. (2022). Exploring class identification among Finnish party members. *Scandinavian Political Studies*, 45(3), 301–325. DOI: 10.1111/1467-9477.12226

Tiihonen, A. (2022). *The Mechanisms of Class-Party Ties among the Finnish Working-Class Voters in the 21st Century*. (trepo) [väitöskirja, Tampereen yliopisto]. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-2135-2>

Tilastokeskus. (19.5.2023). *Eduskuntavaalit 2023, äänestäneiden tausta-analyysi*. Haettu 20.10.2025 <https://stat.fi/julkaisu/cl8mvt1xt143o0cvzel1m7esx>

Tolvanen, P. (8.4.2025). *Maailmanpolitiikka jyrää somessa paikallispolitiikan – näistä syistä nuoret äänestävät heikosti*. Yle. <https://yle.fi/a/74-20154468>

Zapko-Willmes, A., & Theocharis, Y. (2025). Accounting for the association between socioeconomic status and youth political participation: A twin family study. *Political Psychology*, 46(1), 185–204. <https://doi.org/10.1111/pops.12987>

Aineisto:

von Schoulz, Åsa (Helsingin yliopisto) & Strandberg, Kim (Åbo Akademi):

Eduskuntavaalitutkimus 2023 [data]. Dataversio 1.0 (2024-06-12).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [jakaja]. DOI: <https://doi.org/10.60686/t-fsd3875>;

Liitteet

Liite 1. Ristiintaulukot

Tässä liitteessä ovat tutkielmassa esiteltyjen kuvioiden taustalla olleet ristiintaulukoinnit ja niiden pohjalta tehtyjen Khiin neliö -testien tulokset.

Taulukko 1. Nuorten luokkaidentiteetin ja äänestämisen yhteys prosentteina

Luokkaidentiteetti	Ei äänestänyt	Äänesti	Yhteensä	n
Alempi	12,28	87,72	100	342
Keski	5,23	94,77	100	344
Ylempi	3,76	96,24	100	133
Yhteensä	7,94	92,06	100	819

$\chi^2=15,45$, $df=2$, $p<0,001$

Taulukko 2. Väestön luokkaidentiteetin ja äänestämisen yhteys prosentteina

Luokkaidentiteetti	Ei äänestänyt	Äänesti	Yhteensä	n
Alempi	8,39	91,61	100	2359
Keski	3,65	96,35	100	3452
Ylempi	1,46	98,54	100	1437
Yhteensä	4,76	95,24	100	819

$\chi^2=112,47$, $df=2$, $p<0,001$

Taulukko 3. Nuorten luokkaidentiteetin ja parlamentaarisen osallistumisen yhteys prosentteina

Luokkaidentiteetti	Ei osallistunut	Osallistunut	Yhteensä	n
Alempi	89,02	10,98	100	82
Keski	91,25	8,75	100	80
Ylempi	73,08	26,92	100	26
Yhteensä	87,77	12,23	100	188

$\chi^2=6,25$, $df=2$, $p<0,05$

Taulukko 4. Väestön luokkaidentiteetin ja parlamentaarisen osallistumisen yhteys prosentteina

Luokkaidentiteetti	Ei osallistunut	Osallistunut	Yhteensä	n
Alempi	83,79	16,21	100	580
Keski	76,48	23,52	100	846
Ylempi	68,67	31,33	100	383
Yhteensä	77,17	22,83	100	1809

$\chi^2=30,38$, $df=2$, $p<0,001$

Taulukko 5. Nuorten luokkaidentiteetin ja ulkoparlamentaarisesta osallistumisesta yhteys prosentteina

Luokkaidentiteetti	Ei osallistunut	Osallistunut	Yhteensä	n
Alempi	11,11	88,89	100	99
Keski	19,10	80,90	100	89
Ylempi	9,38	90,62	100	32
Yhteensä	14,09	85,91	100	220

$\chi^2=3,16$, $df=2$, $p=0,20$

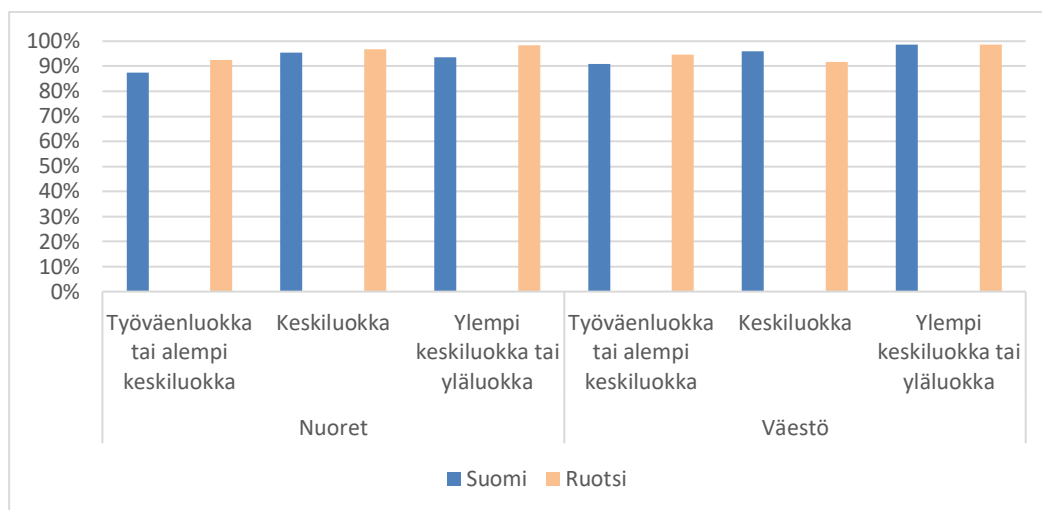
Taulukko 6. Väestön luokkaidentiteetin ja ulkoparlamentaarisesta osallistumisesta yhteys prosentteina

Luokkaidentiteetti	Ei osallistunut	Osallistunut	Yhteensä	n
Alempi	25,00	75,00	100	644
Keski	21,21	78,79	100	943
Ylempi	21,66	82,39	100	426
Yhteensä	14,09	85,91	100	2013

$\chi^2=8,47$, $df=2$, $p<0,05$

Liite 2. Luokan yhteys osallistumiseen kieliryhmittäin

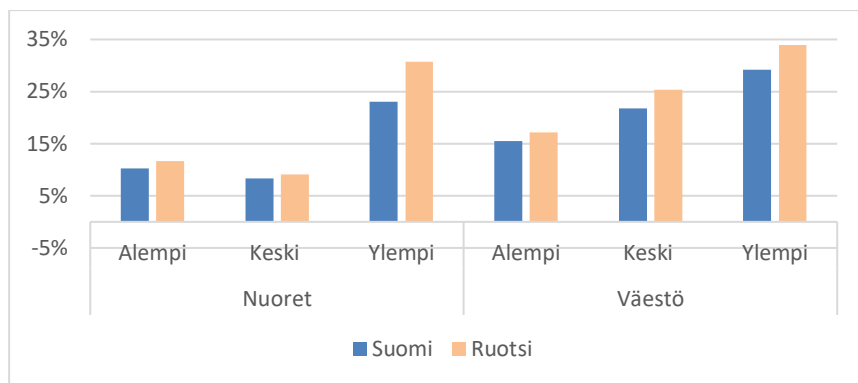
Äänestämisen kohdalla ruotsikielinen vastaajajoukko äänestää aavistuksen useammin (95,97 % vastaajista) kuin suomenkielinen vastaajajoukko (94,62 %) (kuvio 1). Luokan vaikutus on molemmilla ryhmillä erittäin merkittävä niin koko väestöllä kuin pelkällä nuortenkin ryhmällä. Parlamentaarisen osallistumisen puolesta nuorilla havaintomäärät ovat liian pieniä luotettavan kieliryhmittäisen vertailun tekemiseksi (taulukko 2). Koko väestössä ruotsinkieliset vastaajat ovat hieman suomenkielisiä vastaajia aktiivisempia, mutta erot luokkien välillä ovat hyvin samankaltaiset (kuvio 2). Ulkoparlamentaarisessa osallistumisessa tulokset pysyvät koko väestön osalta samana vastauskielestä riippumatta (taulukko 3). Vertailun perusteella tulkitsemme, ettei vastauskielellä ole merkittävää vaikutusta tulosten yleistettävyyteen väestön osalta. Nuorilla vaikutus on todennäköisesti samansuuntainen ja merkitykseltään vähäinen.

Kuvio 1. Luokkaidentiteetti ja äänestämisen 2023 eduskuntavaaleissa vastauskielittäin

Taulukko 1. Khiin neliö -testi ja havaintomäärät ikäryhmittäin sekä vastauskielittäin (Luokkaidentiteetti ja äänestämisen 2023 eduskuntavaaleissa)

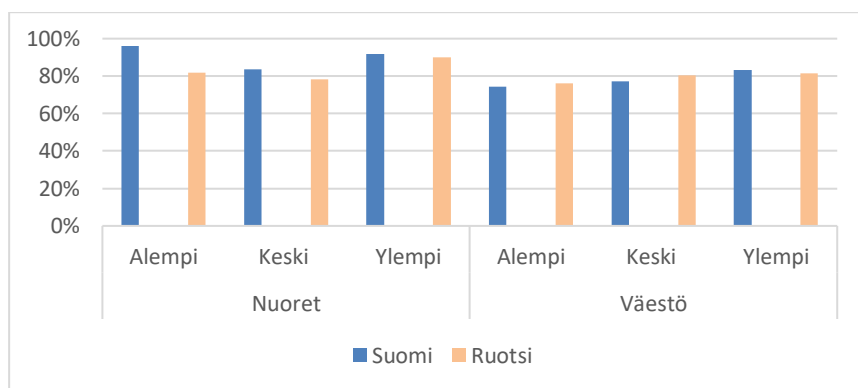
Ikäluokka	vastauskieli suomi		vastauskieli ruotsi	
	Khiin neliö -testi	n	Khiin neliö -testi	n
Nuoret	$\chi^2=8,42$; $df=2$, $p<0,05$	443	$\chi^2=8,33$; $df=2$, $p<0,05$	376
Koko väestö	$\chi^2=66,13$; $df=2$, $p<0,001$	3925	$\chi^2=42,56$; $df=2$, $p<0,001$	3323

Kuvio 2. Luokkaidentiteetti ja parlamentaarinen osallistuminen vastauskielittain

Taulukko 2. Khiin neliö -testi ja havaintomäärät ikäryhmittäin sekä vastauskielittain (Luokkaidentiteetti ja parlamentaarinen osallistuminen)

Ikäluokka	vastauskieli suomi		vastauskieli ruotsi	
	Khiin neliö -testi	n	Khiin neliö -testi	n
Nuoret	ei edellytyksiä testille	88	ei edellytyksiä testille	100
Koko väestö	$\chi^2=14,82$; $df=2$, $p=0,001$	993	$\chi^2=15,20$; $df=2$, $p=0,000$	816

Kuvio 3. Luokkaidentiteetti ja ulkoparlamentaarinen osallistuminen vastauskielittain

Taulukko 3. Khiin neliö -testi ja havaintomäärät ikäryhmittäin sekä vastauskielittain (Luokkaidentiteetti ja ulkoparlamentaarinen osallistuminen)

Ikäluokka	vastauskieli suomi		vastauskieli ruotsi	
	Khiin neliö -testi	n	Khiin neliö -testi	n
Nuoret	ei edellytyksiä testille	104	ei edellytyksiä testille	116
Koko väestö	$\chi^2=6,83$; $df=2$, $p<0,05$	1102	$\chi^2=2,37$; $df=2$, $p<0,05$	911